

JOHN SCALZI

PRADEDANTYSIS PIKTADARYS

Iš anglų kalbos vertė
Gabrielė Gailiūtė-Bernotienė

Sofoklis

VILNIUS, 2025

Ši knyga skiriama:

*Kiekvienam, kas gali sugadinti kitam žmogui dieną, bet
verčiau pasistengia ją pataisyti.*

Ačiū. Tai svarbiau, negu manote.

*Taip pat Sugar, Spice ir Smudge, dabartinėms mano
katėms.*

*Jūs visos – tikra rakštis subinėj, ir aš myliu jūsų kvai-
lus pūkuotus snukelius.*

1 SKYRIUS

Apie dėdės Džeiko mirtį sužinojau labai netikėtu būdu – iš CNBC ryto laidos „Squawk Box“.

Ją buvau pasileidęs iš įpročio; kai dirbau „Chicago Tribune“ verslo reporteriu, įsijungdavau šią laidą rytais, pakaitomis su „Bloomberg“ ir „Fox Business“, kol abu su žmona Džinyn ruošdavomės dienai. Dabar man to reikėjo mažiau – pakaitiniams mokytojams paprastai nereikia nuolat sekti Azijos rinkų, kad galėtų prižiūrėti pulką septintos klasės moksleivių per anglų pamoką – bet, pasirodo, senų įpročių nusikratyti iš tikrųjų sunku.

Taigi dėl to, tepdamasis ant skrebučio riešutų kremo, išgirdau iš ant virtuvės stalviršio paleisto „iPado“ pavardę „Džeikas Boldvinas“. Sustingau su peiliu rankoje, o laidos vedėjas Andrew Rossas Sorkinas paskelbė, kad mano dėdė Džeikas, atsiskyrėlis milijardierius, trečio pagal dydį Šiaurės Amerikos parkingų tinklo savininkas, mirė nuo kasos vėžio, sulaukęs šešiasdešimt septynerių.

– Girdi? – paklausiau pusryčių kompanjonės, kuri nebuvo mano žmona Džinyn, nes ji nebebuvo mano žmona ir nebegyveno su manim. Džinyn buvo grįžusi į gimtąjį Bostoną, draugavo su investicijų bankininku, o remiantis

jos „Instagram“ paskyra, didžiąją dalį laiko praleisdavo gerai apšviesta pavydėtinoje atostogų vietoje visame pasaulyje. Mano pusryčių partnerė buvo Hera, rusvo ir balto kailio katė, kai po skyrybų atleistas iš darbo grįžau į vaikystės namus, ji išniro iš kiemo krūmų ir kniaukdama pareiškė, kad nuo šiol gyvens su manim. Heros pusryčiai buvo „Meow Mix“; ji ėdė ant virtuvės salos ir kartu su manim žiūrėjo „Squawk Box“, matyt, norėdama nuspręsti, ar Andrew Rossas Sorkinas yra medžiotinas padaras, kurį ji galėtų pavaikyti.

Nežinojau, kad dėdė Džeikas kuo nors serga, juolab kasos vėžiu, liga, pakirtusia ir kitą milijardierių, Steve'ą Jobsą. (Mano smegenų žurnalistinis autopilotas jau pradėjo rašyti dėdės nekrologo įžangą; ar minėjau, kad sunku nusikratyti senų įpročių?) Tačiau tai nereiškia, kad dėdė Džeikas ligą nuo manęs slėpė. Jis apskritai su manimi nebendravo nuo tada, kai buvau penkerių. Džeikas ir mano tėtė susipyko per mano mamos laidotuves. Miglotai prisimenu riksmus, o paskui dėdė tarsi apskritai nustojo egzistavęs. Tėtei taip labiausiai tiko, tikriausiai ir Džeikui. Šiaip ar taip, į tėtės laidotuves Džeikas neatvyko.

O aš pats apie Džeiką visai negalvojau, kol neįstojau į koledžą ir nepradėjau rašyti verslo straipsnių į „Daily Northwestern“; tuomet sužinojau, kad pusė Evanstono parkingų priklauso BLP, privačiai bendrovei, kurią visiškai kontroliuoja daugumos akcijų savininkas Džeikas. Mėginau gauti interviu, galvojau, turiu pranašumą, bet BLP neturėjo viešųjų ryšių skyriaus ir net kontaktinės informacijos interneto puslapyje neteikė. Kai susiruošiau vesti, iš tėtės išpešiau Džeiko adresą ir nusiunčiau

dėdei kvietimą, labiausiai norėdamas pažiūrėti, kas bus. Džeikas nepasirodė, bet atsiuntė dovaną: šaukštelių su uogomis komplektą ir mėšlingą raštelį. Daugiau apie jį negalvojau. Džeikas beveik visiškai nebendravo su žinia-sklaida ir niekada nebūdavo minimas žiniose, todėl tai buvo nesunku.

Tačiau CNBC kraustėsi iš proto, kad Džeikas paliko tiek mažai popiergalių. Žiūrėjau, kaip Sorkinas ir, matyt, jo scenaristai vargsta, stengdamiesi ką nors pasakyti apie žmogų, kuris, žinoma, buvo reikšmingas – bent jau CNBC milijardieriai yra reikšmingi, – bet savo milijardus uždirbo mažiausiai seksualiu būdu, kiek tik įmanoma. Steve'as Jobsas dovanavo pasauliui „Macintosh“, „iPhone“ ir gyvenimo būdo technologijas kaip planšetė, kuri dabar man rodė „Squawk Box“. Dėdė Džeikas suteikė žmonėms vietą mašinai pasistatyti. Šią dramatiškumo stokos problemą CNBC išsprendė, pasikviesdami reporterį iš „Parking Magazine“, Nacionalinės parkingo asociacijos profesinio žurnalo, – ir taip, abu šie dalykai egzistuoja tikrovėje.

– Fu, kaka! – pasakiau, reporteriui pasirodžius ekrane, ir tėškiau į „iPad“ skrebutį su riešutų kremu. Jis atšoko nuo ekrano, išstepęs jį kremu, ir nukrito priešais Herą, o ši suglumusi pažvelgė į mane.

– Blemba, čia gi Peteris Ryzas, – paaiškinau, ranka rodydamas akivaizdžiai nešiojamuoju kompiuteriu nufilmuotą Peterio veidą, aiškinantį, koks bus Džeiko mirties poveikis neprilygstamos svarbos parkingų pasauliui. – Jis klaikus reporteris. Pats žinau. Dirbau su juo.

Nė kiek nesusidomėjusi Hera ėdė riešutų kremu skrebučio trupinį.

Su Ryzu tikrai buvau dirbęs „Tribune“. Ir jis tikrai buvo klaikus reporteris; prisimenu, vienas redaktorius pavaduotojas verslo skilčiai vaizdavo, kad jį smaugia, nes Ryzas susimovė, darbuodamasis prie svarbaus straipsnio, kurį gelbėti teko kitiems žurnalistams, įskaitant mane. Mudu atleido iš „Trib“ panašiu metu. Dabar jis mane suezino, nes nors nutūpė „Parking Magazine“, o tai reiškė sumenkusią reputaciją, lyginant su „Tribune“, jis vis tiek vienaip ar kitaip liko žurnalistas, o aš tapau savo senosios mokyklų apylinkės pakaitiniu mokytoju. Tam buvo priežasčių – skyrybos, skurdas, tėtės liga, mat grįžau jo slaugyti, tuo pat metu pats laižydamasis egzistencines žaizdas, – bet dėl to suirzau nė kiek ne mažiau. Po galais, Peteris Ryzas šneka per „Squawk Box“, gyvena Vašingtone, o aš valgau skrebutį savo vaikystės namuose, kurie formaliai man nė nepriklauso, ir vienintelė mano bičiulė – katė.

– Gana jau, – pertraukiau Ryžą, aiškinusį, kad BLP esanti privati bendrovė, todėl jos savininko galas neturėtų reikšmingai paveikti kitų parkingo bendrovių akcijų kainų, jeigu jomis prekiaujama viešai. Tai tikriausiai buvo netiesa, bet niekam, net Ryzui ir Sorkinui, iš tikrųjų nebuvo labai įdomu į tai gilintis, ir apskritai, atėjo metas reklamai. Štai koks buvo viešas milijardieriaus ir jo gyvenimo triūso palikimas: dvi minutės neįsimintino verslo reportažo, o tada – vaistų nuo apsunkusio skrandžio reklama.

Tokią akimirką nusprendė suskambėti mano telefonas, šiais žinučių laikais tai neįprasta. Pažvelgiau, kas tai: Andriū Baksteris, senas tėtės draugas, teisininkas ir jo testamentu vykdytojas – beveik visą palikimą sudarė namas, kuriame gyvenau. Suvaitojau. Kad ir ko Andriū iš manęs

norės, tam rytas per daug ankstyvas. Leidau įsijungti balso paštui, o pats pabaigiau skrebutį.

– Kaip atrodo? – paklausiau Heros. Nebuvau apsirengęs įprasta pakaitinio mokytojo uniforma – užsagstomais marškiniais, megzta liemene ir chaki kelnėmis; vietoje to vilkėjau geriausiu kostiumu, kuris buvo man ir vienintelis, tuo pačiu, kuriuo vilkėjau ir per savo vestuves, ir per tėvo laidotuves ir kurio nė karto nebuvau apsivilkęs tarp tų dviejų progų. Iš tikrųjų tai buvo tik didžioji dalis kostiumo, nes, pasirodo, kraustydamasis pas tėtę, pamečiau batus. Avėjau juodais „Skechers“, su kuriaisėjau ir į tėtės laidotuves. Niekas jų nepastebėjo tada, vyliausi, kad nepastebės ir šiandien. – O *tu* duotum man kalną pinigų, jeigu pamatytum šitaip išsipuošusį?

Hera tyliai sumurkė ir lėtai mirktelejo, reikšdama pritarimą. Na, aišku, kaip ji nepritars. Ji išrinko man kaklaraištį, žaliajį, labiausiai todėl, kad užgulė raudonąjį, kai pasitiesiau ant lovos greta žaliojo, norėdamas išsirinkti.

– Ačiū, – pasakiau katei. – Kaip visada, tavo pritarimas – pats svarbiausias dalykas.

Patenkinta Hera toliau kirto „Meow Mix“.

Dirstelėjau į laikrodį; susitikimas po dvidešimties minučių. Po dvidešimties minučių sužinosiu, koks bus mano gyvenimas artimiausius keletą metų. Priešingai negu dėdės Džeiko, jokiai mano gyvenimo tikslui pasiekti neprireiks milijardo dolerių.

Užteks ir kelių milijonų.

Belinda Darol pažvelgė į savo kompiuterį.

– Taigi, pone Ficeri, prašote verslo paskolos... trys kablelis keturi milijono dolerių.

– Teisingai, – patvirtinau.

Sėdėjau Darol kabinete Baringtono pirmojo nacionalinio taupymo ir paskolų pastate, šis buvo neseniai suremontuotas, banką perpirkus „CerTrust“, Čikagos finansų bendrovei, kurios verslas buvo supirkti vietos bankus, bet palikti buvusį prekių ženklą, kad visi mieste toliau manytų turį reikalo su vietos verslu, o ne su beveidžiu finansų begemotu. Pastate dvelkė šviežiais dažais ir esterių išskiriamomis dujomis nuo ką tik patiestų kilimų judriose vietose.

Į susitikimą atvykau truputį per anksti; įėjusi Darol pristatė. Pasakė, kad atrodau matytas, ir išsiaiškinome, kad kai mokiausi paskutinėje Baringtono gimnazijos klasėje, ji buvo pirmoje. Ji prisiminė, kaip prisiviriau košės, kai būdamas mokyklos laikraščio redaktoriumi išspausdinau straipsnį apie poną Kinkeidą, devintokų algebros mokytoją, kuris buvo dar ir didžiausias mokykloje amfos tiekėjas. Mane laikinai pašalino už tai, kad prieš spausdindamas straipsnio neparodžiau laikraštį kuravusiems mokytojams; ponas Kinkeidas gavo šešerius metus Big Madi Riverio pataisų centre už narkotikų laikymą ir platinimą. Manau, man vis dėlto labiau pasisekė.

Darol manęs paklausė, ar dar rašau. Atsakiau, kad pradėjau romaną. Tai standartinis melas.

– Norite paskolos verslui, kurį pradėsite čia, Baringtone, – tęsė Darol.

– Taip. Noriu nusipirkti Makdugalo aludę.

– Oi! – Darol pakėlė akis nuo kompiuterio ir pažvelgė į mane. – Man labai patinka Makdugalas.

Linktelėjau.

– Kaip visiems.

Makdugalas dešimtmečiais veikė Baringtone, įsikūręs ties pavydėtina sankryža centre, nors kiti restoranai bei barai aplink atsidarydavo ir užsidarydavo. Pasirodo, Čikagos priemiesčiuose alus ir didžiulės lėkštės bulvyčių niekada neišeina iš mados.

– Aš ten pirmą kartą paragavau alkoholio, – pridūrė Darol. – Na, pirmą kartą legaliai.

Vėl linktelėjau.

– Kaip visi, – pakartojau.

– Ar žinot, kodėl jį parduoda?

– Verslui pakenkė sulėtėjusi ekonomika, be to, Brenanas Makdugalas nori eiti į pensiją, o niekas iš jo vaikų netikina perimti verslo, – atsakiau. – Taip nutinka, kai visus vaikus išleidi į koledžą. Jie nenori suktis bare.

– O jūs nebaigėte koledžo? – paklausė Darol.

– Baigiau, bet skirtingai negu Makdugalo vaikai, tapę medikais ar verslo vadybos magistras, aš studijavau žurnalistiką, – atsakiau.

Darol linktelėjo.

– Suprantu. – Ji pažvelgė į informaciją ekrane. – Tad perimtumėte aludę...

– Aludę, restoraną šalia ir pastatą, kuriame veikia jie abu. Brenanas Makdugalas parduoda viską iškart. Viskas jau įrengta ir veikia. Tereikia pačiam ten ateiti.

– Ar turite patirties vadovauti aludei? Arba restoranui?

– Ne, – pripažinau. – Bet Makdugalas jau turi darbuotojų ir vadybininkų.

Darol susiraukė.

– Šis sektorius visada rizikingas. Restoranai nuolat užsidaro. Net turėdami patyrusių vadybininkų ir darbuotojų. O dabar tokiems verslams laikas dar pavojingesnis.

– Tiesa, – sutikau, – bet pati sakėte: pirmą kartą legaliai ragavote alkoholio pas Makdugalą. Tai – Baringtono institucija. Čionykščiai žmonės nori, kad ji veiktų. O aš noriu, kad ji veiktų dėl jų. Nesakau, kad rizikos nėra. Dirbdamas „Trib“ reporteriu, porą metų rašiau apie vietos verslus. Žinau, kaip būna restoranams. Bet Makdugalas – beveik garantuotas reikalas. Po galais, nė pavadinimo nekeisiu.

Darol sukaleno klaviatūra, tada kurį laiką tylėdama skaitė monitoriuje.

– Pagal „Zillow“ skelbimą pastatas parduodamas už tris kablelis keturi milijono, – pasakė. – Jūs prašote verslui visos sumos.

– Tiesa.

– Nepridėsite procento nuo savęs?

– Norėčiau pasilikti atsargų, – paaiškinau, – nenumatytiems atvejams. Visada paskutinę minutę išlenda kas nors, ką pardavėjas nutylėjo, o per patikrinimą liko nepastebėta.

Darol papūtė lūpas, bet nieko nepasakė. Nujaučiau, ką tai reiškia; ji dabar svarstė, ar nebus užuodusi šiokių tokių mano paistalų. Ji atidarė kitą langą.

– Kaip užstatą nurodėte savo namus.

Linktelėjau.

– Taip, Pietų Cooko gatvė, 504. Tai buvo mano tėvų namas. Dabar ten gyvenu aš. Baringtono pirmasis nacio-